

GUÍAS DE CULTIVO

ECOLÓXICO

#29

CULTIVO DA REMOLACHA

TÉCNICAS, ASOCIACIÓNS
E CONTROL DE PRAGAS

Introdución

O cultivo da remolacha (*Beta vulgaris*) en Galicia ten unha longa tradición, grazas ás condicións climáticas e edafolóxicas da rexión que favorecen o seu crecemento. A práctica de técnicas de cultivo ecolóxicas permite aproveitar ao máximo estes beneficios naturais, garantindo unha produción saudable e sustentable. Este artigo técnico explora os métodos ecolóxicos para o control de pragas e doenzas, o deseño de marcos de plantación óptimos, así como as asociacións beneficiosas con outras hortalizas e as épocas ideais para a plantación.

Características da remolacha

A remolacha é unha planta bienal cultivada como anual. Ten unha raíz engrosada, que é a parte comestible, e follas grandes de cor verde escura. Na súa fase de crecemento, a planta necesita temperaturas moderadas e solos ricos en materia orgánica. A remolacha pode ser de mesa, forraxeira ou azucreira, dependendo do seu uso.

Métodos ecolóxicos para combatir pragas e doenzas

Principais pragas e doenzas

Pragas comúns

- **Pulgóns** (*Aphis spp.*): Atacan as follas novas, provocando deformacións e a transmisión de virus.
- **Altica da remolacha** (*Chaetocnema tibialis*): Roen as follas, deixando buratos característicos.
- **Larvas de noctuidos** (*Agrotis segetum*): Destrúen as plantas novas ao alimentarse das raíces e talos.

Doenzas comúns

- **Cercosporiosis** (*Cercospora beticola*): Provoca manchas foliares marróns que limitan a fotosíntese.
- **Oídio** (*Erysiphe betae*): Cobre as follas cunha capa branca farinosa.
- **Podredume radicular** (*Aphanomyces cochlioides*): Causa pudrición nas raíces en solos mal drenados.

Estratexias de control ecolóxico

Prevención e manexo cultural

- **Rotación de cultivos:** É esencial evitar o monocultivo prolongado da remolacha. Reco-méndase rotar con cultivos de diferentes familias, como as crucíferas ou as leguminosas, para reducir a acumulación de patóxenos no solo.
- **Selección d variedades resistentes:** Empregar variedades resistentes a enfermidades, como a Cercosporiosis, axuda a minimizar as perdas por enfermidades.
- **Mestura de cultivos:** A mestura con outras hortalizas pode crear un ambiente menos propicio para pragas específicas.

Control biolóxico

- **Inimigos naturais:** Introducir predadores naturais, como as mariquitas (*Coccinellidae*) para o control de pulgóns, ou nemátodos.
- **Extractos naturais:** A aplicación de extractos de plantas como a ortiga (*Urtica dioica*) pode axudar a fortalecer as plantas e aumentar a súa resistencia a pragas e doenzas.
- **Fungicidas biolóxicos:** Utilizar produtos a base de azufre ou bicarbonato de sodio para controlar o oídio de maneira natural.

Técnicas de control físico

- **Barreiras físicas:** Emplear mallas anti-insectos para evitar a entrada de pragas voladoras.
- **Trampas cromáticas:** Utilizar trampas de cor amarela para capturar pulgóns e outros insectos voadores.
- **Coberteiras do solo:** A utilización de acolchados orgánicos pode deter o crecemento de herbas adventicias que compiten polos recursos e proporcionan refuxio a pragas.

Marcos de plantación

- **Distancia entre plantas e filas:** Recoméndase un marco de plantación de 30-40 cm entre filas e 10-15 cm entre plantas. Isto permite un crecemento óptimo das raíces e facilita a aireación, o que é esencial para evitar o desenvolvemento de fungos.
- **Profundidade de sementeira:** A sementeira debe realizarse a unha profundidade de 2-3 cm en solos ben preparados e lixeiramente húmidos.

Épocas de sementeira

- **Sementeira de primavera:** En Galicia, a sementeira da remolacha adoita realizarse a partir de marzo, cando o risco de xeadas diminúe e a temperatura do solo é de polo menos 8-10 °C. Este período permite que as plantas se desenvolvan durante a primavera e verán, favorecendo un crecemento óptimo.
- **Sementeira de outono:** Tamén é posible plantar a finais de agosto ou setembro para unha colleita de inverno. Neste caso, é crucial asegurarse de que as temperaturas non baixen demasiado rápido despois da plantación.

Asociacións beneficiosas con outras hortalizas

Cultivos compañeiros:

- **Cebolas e allos** (*Allium spp.*): As cebolas e os allos teñen propiedades repelentes de pragas, axudando a deter insectos que atacan á remolacha.
- **Lentellas** (*Lens culinaris*): As lentellas poden ser intercaladas coa remolacha, xa que enriquecen o solo con nitróxeno e melloran a estrutura do solo.
- **Espinacas** (*Spinacia oleracea*): A espinaca é unha boa compañeira da remolacha, pois axuda a cubrir o solo e reducir a evaporación de humidade.

Cultivos a evitar

- **Outras chenopodiáceas**: Evitar a plantación de remolacha xunto a acelgas ou espinacas pode axudar a reducir o risco de enfermidades compartidas.
- **Brásicas**: É recomendable non plantar brásicas na proximidade da remolacha debido ás súas necesidades nutricionais diferentes e o potencial de atracción de pragas compartidas.

Conclusión

O cultivo ecolóxico da remolacha en Galicia pode ser altamente produtivo se se aplican prácticas adecuadas de manejo integrado de pragas e doenzas, así como técnicas de plantación ben planificadas. A adopción destas estratexias non só promove unha produción sustentable e rendible, senón que tamén contribúe á preservación do medio ambiente e á saúde do solo, aproveitando ao máximo as condicións favorables da rexión.

HORTOS URBANOS

DA DEPUTACIÓN DE LUGO

